

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	21
Przedmowa	25
Część pierwsza Zarys teorii podatku	
Rozdział I. Zagadnienia ogólne – aspekt ewolucyjny koncepcji podatkowych ...	31
1. Od arki Noego do Neumarka	31
2. Cechy wspólne koncepcji podatkowych	36
Rozdział II. Poprzednicy Adama Smitha	38
1. Kameraliści	38
2. Fizjokraci	41
Rozdział III. Myśl podatkowa Adama Smitha	44
1. Wprowadzenie	44
1.1. Model dzierżawy podatkowej	45
1.2. Przemyslenia podatkowe Monteskiusza	46
1.3. Liberalizm gospodarczy	47
2. Zasady podatkowe i ich znaczenie	48
2.1. Zasada dogodności opodatkowania	48
2.2. Zasada pewności opodatkowania	49
2.3. Zasada taniości opodatkowania	50
2.4. Zasada równomierności opodatkowania	52
3. Koncepcja przerzucalności podatków	55
3.1. Przerzucanie podatku od renty gruntowej	55
3.2. Przerzucanie podatku od czynszu z domu	56
3.3. Przerzucanie podatku od zysku	56
3.4. Przerzucanie podatku od płac	57
3.5. Przerzucanie podatków od towarów konsumpcyjnych	58

4. Polityka fiskalna i jej założenia	59
5. Odniesienia do koncepcji Smitha	60
Rozdział IV. Myśl podatkowa Davida Ricardo	62
1. Wprowadzenie	62
2. Koncepcja przerzucalności podatków	63
2.1. Różnice między poglądami Adama Smitha i Davida Ricardo	63
2.2. Przerzucanie podatku od renty gruntowej	64
2.3. Przerzucanie podatku od zysku	65
2.4. Przerzucanie podatku od płac	65
3. Reguła edynburska i jej znaczenie	65
Rozdział V. Koncepcja równej ofiary finansowej	68
1. Wprowadzenie	68
2. Zasada równości ofiar Johna Stuarta Milla	69
3. Kontynuatorzy szkoły Milla	70
3.1. Tezy Francisa Ysidra Edgewortha	70
3.2. Alternatywne reguły koncepcji równej ofiary	71
4. Wnioski	72
Rozdział VI. Myśl podatkowa Adolfa Wagnera	73
1. Wprowadzenie	73
2. Socjalna funkcja opodatkowania	74
3. Zasady podatkowe	78
3.1. Zasady polityki finansowej	78
3.2. Zasady gospodarcze	79
3.3. Zasada sprawiedliwości	80
3.4. Zasady zarządzania podatkami	81
4. Wnioski	82
Rozdział VII. Myśl podatkowa Fritza Neumarka	83
1. Wprowadzenie	83
2. Zasady podatkowe Fritza Neumarka	84
2.1. Zasady fiskalno-budżetowe	85
2.2. Zasady etyczno-społeczne	86
2.3. Zasady ekonomiczne	87
2.4. Zasady techniki podatkowej	88
3. Wnioski	89
Rozdział VIII. Koncepcja ekwiwalencji a koncepcja zdolności płatniczej	90
1. Wprowadzenie	90
2. Założenia koncepcji ekwiwalencji	91
3. Założenia koncepcji zdolności płatniczej	93

Rozdział IX. Pojęcie podatku	96
1. Wprowadzenie	96
2. Aspekt ustrojowy podatku	99
2.1. Konstytucja a podatki – zagadnienia ogólne	100
2.2. Podatki w polskich konstytucjach	103
3. Zasady podatkowe sformułowane przez Trybunał Konstytucyjny	108
3.1. Pozycja i znaczenie Trybunału Konstytucyjnego	108
3.2. Zasady podatkowe – sposób rozumienia	111
3.3. Zasada legalizmu	112
3.4. Zasada praworządności	113
3.5. Zasada demokratycznego państwa prawnego	114
3.6. Zasada wyłączności ustawy w kształtowaniu obowiązków podatkowych	115
3.7. Zasada zakazu retroaktywności prawa podatkowego	118
3.8. Zasada zaufania do państwa i stanowionego przezeń prawa podatkowego	120
3.9. Zasada sprawiedliwości opodatkowania	130
3.10. Zasada roczności podatku	137
3.11. Zasada proporcjonalności	138
3.11.1. Kolizja dwóch konstytucyjnych wartości	138
3.11.2. Zasada proporcjonalności – treść i znaczenie	139
3.12. Zasada zakazu zmiany prawa podatkowego w trybie przewidzianym dla ustawy budżetowej	143
4. Aspekt ekonomiczny podatku	144
5. Aspekt prawny podatku	144
6. Podatek a opłata	147
7. Konstrukcja prawna podatku	148
7.1. Podmiot podatku	149
7.2. Przedmiot podatku	152
7.3. Podstawa podatku	153
7.4. Stawki podatkowe	156
7.5. Ulgi podatkowe, umorzenia, kategorie podmiotów zwolnionych od podatku	160
8. Klasyfikacja podatków	161
8.1. Podatki przychodowe	162
8.2. Podatki dochodowe	163
8.3. Podatki majątkowe	164
8.4. Podatki konsumpcyjne	165
Rozdział X. Prawo podatkowe	166
1. Pojęcie i zakres prawa podatkowego	166
1.1. Kryteria służące wyodrębnieniu prawa podatkowego – zagadnienia ogólne	166
1.2. Kryterium przedmiotu	167

1.3.	Kryterium podmiotu	168
1.4.	Kryterium zasad przewodnich	169
1.5.	Kryterium metody regulacji	170
1.6.	Kryterium funkcji regulacji	171
2.	Związki prawa podatkowego z innymi gałęziami prawa	171
2.1.	Zagadnienia ogólne	171
2.2.	Prawo podatkowe a prawo finansów publicznych	171
2.3.	Prawo podatkowe a prawo administracyjne	172
2.4.	Prawo podatkowe a prawo cywilne	173
3.	Proces legislacyjny prawodawstwa podatkowego – uwarunkowania polityczne i proceduralne	174
3.1.	Konstytucyjna regulacja państwa prawnego	174
3.2.	Aspekt kultury politycznej i prawnej	174
3.3.	Aspekt proceduralny	175
3.4.	Badania postlegislacyjne	178
3.5.	Odpowiedzialność władzy publicznej za bezprawie legislacyjne	179
3.6.	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a prawodawstwo podatkowe	179
3.7.	Prawo podatkowe – zasadnicze mankamenty	181
3.8.	Standardy unijne dotyczące prawodawstwa podatkowego	182
4.	Źródła prawa podatkowego	185
4.1.	Zagadnienia ogólne	185
4.2.	Konstytucja i jej znaczenie	185
4.3.	Ustawa podatkowa i jej znaczenie	187
4.4.	Międzynarodowe umowy podatkowe i ich znaczenie	189
4.5.	Rozporządzenia w sprawach podatkowych i ich znaczenie	189
4.6.	Akty prawa miejscowego	192
4.7.	Następstwa niekonstytucyjności przepisów podatkowych	194
5.	Prawo unijne jako źródło prawa podatkowego	198
5.1.	Zasady ogólne prawa unijnego – prawo sędziowskie	198
5.1.1.	Prawo unijne a prawo krajowe – zagadnienia norm kolizyjnych ...	200
5.2.	Zasada bezpośredniej skuteczności i zasada pierwszeństwa – aspekt konstytucyjny	202
5.2.1.	Relacje między art. 8 ust. 1 a art. 90 ust. 1 Konstytucji	203
5.2.2.	Umowy międzynarodowe jako źródło prawa	204
5.2.3.	Przekazanie kompetencji organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu „w niektórych sprawach”	205
5.2.4.	Znaczenie Konstytucji w obowiązującym po akcesji porządku normatywnym	206
5.2.5.	Konstytucyjna zasada wyłączności ustawy podatkowej a zasada pierwszeństwa prawa unijnego i zasada bezpośredniego skutku ...	209
5.3.	Odmowa zastosowania prawa krajowego	211
5.4.	Wykładnia prounijna	211
5.5.	Trybunał Sprawiedliwości UE – standardy wykładni prawa	214

5.6.	Pytania prejudycjalne	216
5.6.1.	Pytania prejudycjalne sądów administracyjnych kierowane do Trybunału Sprawiedliwości UE	219
6.	Prawotwórstwo sądowe jako źródło prawa	226
6.1.	Znaczenie judykatury Najwyższego Trybunału Administracyjnego	226
6.2.	Judykatura WSA i NSA – znaczenie funkcji prawotwórczej	227
6.2.1.	Niepisane źródła prawa i ich znaczenie	228
6.2.2.	Konstytucyjny aspekt prawotwórstwa sądowego	230
6.2.3.	Wady pozytywistycznej koncepcji źródeł prawa	234
6.2.4.	Koncepcja hermeneutyki	238
6.3.	Sędziowski autorytet a prawotwórstwo sądowe	239
6.3.1.	Sędziowski autorytet – uwarunkowania i znaczenie	239
6.3.2.	Aksjologia a prawo	245
6.3.3.	Prawo sędziowskie	247
6.3.4.	Formuła precedensu – sędziowskie dylematy	252
6.3.5.	Kwalifikowane ułomności prawa a prawotwórstwo sędziowskie ...	254
6.4.	Orzecznicza funkcja Trybunału Sprawiedliwości UE	256
7.	Wykładnia prawa podatkowego	258
7.1.	Wprowadzenie	258
7.2.	Przyczyny nieporozumień interpretacyjnych	259
7.3.	Systematyka reguł wykładni	260
7.4.	Reguły językowe	262
7.5.	Reguły systemowe	264
7.6.	Reguły funkcjonalne	265
7.7.	Zasada <i>in dubio pro tributario</i> jako standard wykładni przepisów prawa podatkowego	267
7.7.1.	„Niejasność przepisu prawa podatkowego” jako przesłanka niekonstytucyjności	268
7.7.2.	Rozwiązanie art. 2a o.p. a porządek wartości konstytucyjnych	269
7.7.3.	Zakres zastosowania regulacji art. 2a o.p.	271
7.7.4.	Język prawny i jego znaczenie	272
7.7.5.	Błędne założenie metodologiczne w ujęciu rozwiązania art. 2a o.p.	273
7.7.6.	Standard ochrony praw podatnika wyznaczony przez orzecznictwo sądownoadministracyjne w zakresie stosowania art. 121 § 1 i 2 o.p.	277
7.7.7.	Aspekt sędziowskiej niezawisłości a art. 2a o.p.	282
7.7.8.	Jednolitość orzecznictwa sądownoadministracyjnego a skuteczna ochrona praw podatnika	283
7.7.9.	Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego a ochrona praw podatnika	285
7.8.	Reguły intertemporalne	285

7.8.1. Decyzja prawodawcy wyrażona bezpośrednio w przepisach prawa podatkowego	286
7.8.2. Orzeczenia sądu	286
8. Etapy stosowania prawa podatkowego	288
Rozdział XI. Prawo podatkowe a prawo cywilne	291
1. Wprowadzenie	291
2. Właściwość tekstu ustawy podatkowej	293
2.1. Definicje w tekście ustawy podatkowej	293
2.2. Pojęcia używane w ustawach podatkowych a pojęcia używane w prawie cywilnym	294
3. Stan faktyczny ukształtowany wolą stron umowy a obowiązek podatkowy ...	294
4. Obejście ustawy podatkowej za pomocą instytucji prawa cywilnego	297
4.1. Obejście prawa podatkowego – aspekt ewolucyjny	297
4.2. Obejście prawa podatkowego – istota i charakter	302
5. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	305
6. Wnioski	308
Rozdział XII. Sankcje w prawie podatkowym	309
1. Wprowadzenie	309
2. Charakter prawny sankcji podatkowych	310
3. Systematyka sankcji podatkowych	312
4. Wykaz sankcji podatkowych	313
5. Sankcje podatkowe a sankcje karne skarbowe	317
6. Wnioski	318
Rozdział XIII. System podatkowy	319
1. Aspekt definicyjny	319
2. System podatkowy – spojrzenie w przeszłość	322
3. Przesłanki budowy systemu podatkowego	324
3.1. Zasada trwałej wydajności podatku	324
3.1.1. Zasada ekonomiczności podatku	325
3.1.2. Realność podstaw opodatkowania	325
3.1.3. Formy opodatkowania a wydajność	326
3.1.4. Zasada wewnętrznej spójności	326
3.1.5. Zasada zewnętrznej spójności	327
3.1.6. Ustrojowa legalność opodatkowania	327
3.2. Zasada sprawiedliwości opodatkowania	328
3.3. Filozoficzne formuły sprawiedliwości a sprawiedliwość podatkowa	329
3.4. Aspekty sprawiedliwości podatkowej	331
3.4.1. Powszechność opodatkowania	331
3.4.2. Równomierność opodatkowania	332
3.5. Sprawiedliwość opodatkowania a grupy nacisku	333

4. System podatkowy a polityk	335
5. System podatkowy a granice opodatkowania	338
5.1. Ekonomiczna absolutna granica opodatkowania	339
5.2. Ekonomicznie względne granice opodatkowania	340
5.2.1. Efekt Laffera i jego znaczenie	340
5.2.2. Naruszenie źródła podatku	342
5.2.3. Naruszenie zasad podatkowych	343
5.2.4. Naruszanie celów gospodarczych	344
5.3. Psychologiczne granice opodatkowania	345
6. System podatkowy a polityka podatkowa	346
6.1. Nauka o podatkach a polityka podatkowa	346
6.2. Przesłanki kształtowania polityki podatkowej w Polsce	346
Rozdział XIV. Funkcje systemu podatkowego	348
1. Wprowadzenie	348
2. Funkcja dochodowa	350
3. Funkcja nefiskalna	352
3.1. Cel ekonomiczny	355
3.2. Cel społeczny	356
4. Neutralność podatkowa	356
4.1. Makroekonomiczny aspekt neutralności	357
4.2. Mikroekonomiczny aspekt neutralności	358
4.3. Neutralność a podatki bezpośrednie	358
4.4. Neutralność a podatki pośrednie	358
5. Wnioski	359
Rozdział XV. Postawy wobec opodatkowania	360
1. Wprowadzenie	360
2. Mentalność podatkowa	362
2.1. Mentalność podatnika	362
2.2. Mentalność organów podatkowych	366
3. Moralność podatkowa	370
3.1. Prawo naturalne	371
3.2. Doktryna pozytywistyczna	372
3.3. Polityka podatkowa a moralność podatkowa	372
3.4. Moralność podatkowa a świadomość prawna	373
3.5. Moralność podatkowa a autorytety	374
3.6. Moralność podatkowa a badania empiryczne	375
4. Opór podatkowy	378
4.1. Raje podatkowe	380
4.2. Doradca podatkowy	384
4.2.1. Podatnik a doradca podatkowy	384
4.2.2. Prawny aspekt doradztwa podatkowego	384

4.2.3. Nieformalne doradztwo podatkowe	385
4.3. Czyny niedozwolone a obowiązek podatkowy	386
4.4. Pranie pieniędzy a opodatkowanie	388
4.5. Szara strefa a opodatkowanie	389
4.6. Przerzucanie podatku	389
4.6.1. Rzeczywiste przerzucanie podatku	390
4.6.2. Pozorne przerzucanie podatku	390
4.6.3. Przerzucanie podatku w przód	390
4.6.4. Przerzucanie podatku w tył	391
4.7. Raje podatkowe a problem dochodów podatkowych	391
5. Wnioski	393

Część druga

Część ogólna polskiego prawa podatkowego

Rozdział XVI. Ogólne prawo podatkowe	397
1. Ordynacja podatkowa jako źródło uregulowań ogólnego prawa podatkowego	397
1.1. Przemiany polskiego prawa podatkowego po 1989 r.	397
1.2. Ogólne prawo podatkowe a ordynacja podatkowa	399
1.3. Struktura ordynacji podatkowej	403
2. Zakres zastosowania przepisów ordynacji podatkowej	405
2.1. Zakres podmiotowy ordynacji podatkowej	405
2.1.1. Wierzyciel podatkowy	405
2.1.2. Dłużnik podatkowy	411
2.2. Zakres przedmiotowy ordynacji podatkowej	421
3. Pojęcie obowiązku i zobowiązania podatkowego	423
3.1. Obowiązek podatkowy	423
3.2. Zobowiązanie podatkowe	425
3.3. Powstawanie zobowiązań podatkowych	427
3.4. Korekta wielkości zobowiązania podatkowego na skutek zastosowania klauzuli ogólnej przeciwko unikaniu opodatkowania	429
4. Sposoby uzyskiwania ochrony prawnej w zakresie realizacji obowiązku podatkowego	432
4.1. Urzędowe interpretacje przepisów prawa podatkowego	432
4.1.1. Istota i geneza urzędowych interpretacji przepisów prawa podatkowego	432
4.1.2. Ogólne interpretacje przepisów prawa podatkowego	433
4.1.3. Indywidualne interpretacje przepisów prawa podatkowego	434
4.2. Porozumienia w sprawie cen transferowych	436
4.2.1. Istota porozumień w sprawie cen transferowych	436
4.2.2. Rodzaje porozumień w sprawie cen transferowych	438

4.2.3.	Postępowanie w przedmiocie porozumienia w sprawie cen transferowych	438
4.2.4.	Koszty postępowania w przedmiocie porozumienia w sprawie cen transferowych	440
5.	Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	440
5.1.	Zasady zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych	440
5.2.	Hipoteka przymusowa	443
5.3.	Zastaw skarbowy	443
6.	Ułatwienia w wykonaniu zobowiązań podatkowych	444
6.1.	Odroczenie terminu płatności lub rozłożenie podatku na raty	444
6.2.	Zwolnienie płatnika z obowiązku poboru podatku	447
6.3.	Odroczenie terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego	448
6.4.	Przedłużanie terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego	449
7.	Nadpłata podatku	449
7.1.	Pojęcie i powstanie nadpłaty podatku	449
7.2.	Moment powstania nadpłaty	451
7.3.	Sposoby określania nadpłaty	451
7.4.	Tryb i terminy zwrotu nadpłaty	452
8.	Wygasanie zobowiązań podatkowych	454
8.1.	Zapłata i pobranie podatku przez płatnika i inkasenta	455
8.2.	Potrącenie	456
8.3.	Zaliczenie nadpłaty lub zaliczenie zwrotu podatku	457
8.4.	Zaniechanie poboru	458
8.5.	Przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych	458
8.6.	Przejęcie własności nieruchomości lub prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym	459
8.7.	Umorzenie zaległości	460
8.8.	Przedawnienie	461
8.9.	Zwolnienie z obowiązku zapłaty w związku z zastosowaniem się do interpretacji przepisów prawa podatkowego	466
8.10.	Nabycie spadku w całości przez Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego stwierdzonego przez prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku	467
9.	Rozszerzenie zakresu podmiotowego odpowiedzialności podatkowej	467
9.1.	Następstwo prawne	468
9.1.1.	Następstwo prawne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej	468
9.1.2.	Następstwo prawne osób fizycznych	470
9.2.	Odpowiedzialność podatkowa osób trzecich	471
9.2.1.	Zasady ogólne odpowiedzialności podatkowej osób trzecich	471
9.2.2.	Odpowiedzialność podatkowa rozwiedzonego małżonka	473

9.2.3.	Odpowiedzialność podatkowa członka rodziny	473
9.2.4.	Odpowiedzialność podatkowa nabywcy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	473
9.2.5.	Odpowiedzialność jednoosobowej spółki kapitałowej	474
9.2.6.	Odpowiedzialność spółki niemającej osobowości prawnej	474
9.2.7.	Odpowiedzialność podatkowa firmującego	474
9.2.8.	Odpowiedzialność podatkowa właściciela, samoistnego posiadacza lub użytkownika wieczystego rzeczy lub prawa majątkowego	475
9.2.9.	Odpowiedzialność podatkowa dzierżawcy lub użytkownika nieruchomości	475
9.2.10.	Odpowiedzialność podatkowa wspólnika spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusza spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej	476
9.2.11.	Odpowiedzialność podatkowa za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji	477
9.2.12.	Odpowiedzialność podatkowa za zaległości podatkowe innych osób prawnych	479
9.2.13.	Odpowiedzialność podatkowa likwidatorów spółki	479
9.2.14.	Odpowiedzialność podatkowa osób prawnych przejmujących lub osób prawnych powstałych w wyniku podziału	480
9.2.15.	Odpowiedzialność podatkowa gwaranta i poręczyciela	480
9.2.16.	Odpowiedzialność podatkowa niektórych podatników podatku od towarów i usług	480
10.	Weryfikowanie prawidłowości wywiązywania się z zobowiązań podatkowych	481
10.1.	Sposoby weryfikowania prawidłowości wywiązywania się z zobowiązań podatkowych poza postępowaniem podatkowym	481
10.2.	Czynności sprawdzające	482
10.2.1.	Cel czynności sprawdzających	482
10.2.2.	Korekta i żądanie złożenia deklaracji	483
10.2.3.	Przedłużenie terminu zwrotu podatku	484
10.2.4.	Żądanie dokumentów od kontrahentów podatnika	484
10.2.5.	Żądanie okazania dokumentów od podatnika i instytucji finansowych	485
10.2.6.	Oględziny lokalu mieszkalnego	485
10.3.	Kontrola podatkowa	485
10.3.1.	Cel i zasady prowadzenia kontroli podatkowej	485
10.3.2.	Uprawnienia kontrolujących	488
10.3.3.	Obowiązki i uprawnienia kontrolowanego	490
10.3.4.	Zakończenie kontroli podatkowej	490
10.4.	Wymiana informacji podatkowych	491

Rozdział XVII. Postępowanie podatkowe	494
1. Postępowanie podatkowe	494
1.1. Charakterystyka postępowania podatkowego	494
1.2. Zasady ogólne postępowania podatkowego	497
1.2.1. Istota i znaczenie zasad ogólnych postępowania podatkowego	497
1.2.2. Zasada praworządności (legalizmu)	498
1.2.3. Zasada zaufania do organów podatkowych	501
1.2.4. Zasada informowania	502
1.2.5. Zasada prawdy obiektywnej	504
1.2.6. Zasada czynnego udziału stron	506
1.2.7. Zasada przekonywania stron	507
1.2.8. Zasada szybkości postępowania	508
1.2.9. Zasada pisemności	509
1.2.10. Zasada dwuinstancyjności	510
1.2.11. Zasada trwałości ostatecznej decyzji podatkowej	511
1.2.12. Zasada jawności dla stron	512
1.3. Postanowienia ogólne	513
1.3.1. Wyłączenie pracownika organu podatkowego i wyłączenie organu podatkowego	513
1.3.2. Strona postępowania podatkowego	516
1.3.3. Terminy załatwiania spraw podatkowych	520
1.3.4. Doręczenia	523
1.3.5. Wezwania	527
1.3.6. Zachowanie i przywrócenie terminu	529
1.4. Postępowanie przed organem pierwszej instancji	533
1.4.1. Wszczęcie postępowania	533
1.4.2. Postępowanie dowodowe	537
1.4.3. Zawieszenie postępowania	550
1.4.4. Rozstrzygnięcia w procedurze podatkowej	552
1.5. Postępowanie odwoławcze	556
1.5.1. Środki zaskarżenia	556
1.5.2. Postępowanie odwoławcze przed organem pierwszej instancji ...	557
1.5.3. Postępowanie odwoławcze przed organem odwoławczym	558
1.5.4. Rodzaje rozstrzygnięć organu odwoławczego	560
1.6. Tryby nadzwyczajne	561
1.6.1. Wznowienie postępowania	561
1.6.2. Stwierdzenie nieważności decyzji	563
1.6.3. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej	564
1.6.4. Wygaśnięcie decyzji	565
Rozdział XVIII. Przymusowe wykonanie zobowiązań podatkowych	566
1. Zakres i podstawy egzekucji należności podatkowych	566
2. Zasady egzekucji należności podatkowych	567

3. Pojęcie i właściwość organu egzekucyjnego	572
4. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego	574
5. Przebieg postępowania egzekucyjnego	576
6. Środki ochrony prawnej w toku egzekucji administracyjnej	580
6.1. Charakterystyka środków ochrony prawnej w egzekucji administracyjnej	580
6.2. Zażalenie	581
6.3. Zarzuty	581
6.4. Wniosek o wyłączenie prawa do rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji	583
6.5. Skarga na czynności egzekucyjne	584
6.6. Skarga na przewlekłość postępowania	584
6.7. Skarga na bezczynność wierzyciela	585
6.8. Inne środki ochrony prawnej w postępowaniu egzekucyjnym	585
7. Zakończenie postępowania egzekucyjnego	586
8. Środki egzekucyjne należności pieniężnych	590
8.1. Czynności egzekucyjne a środki egzekucyjne	590
8.2. Egzekucja z pieniędzy	590
8.3. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	591
8.4. Egzekucja ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego oraz renty socjalnej	592
8.5. Egzekucja z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych	592
8.6. Egzekucja z innych wierzytelności i innych praw majątkowych	593
8.7. Egzekucja z ruchomości	594
8.8. Egzekucja z nieruchomości	594
9. Postępowanie zabezpieczające	596
9.1. Istota i przesłanki zabezpieczenia	596
9.2. Wszczęcie i przebieg zabezpieczenia	596
9.3. Środki zabezpieczające	597
10. Międzynarodowa współpraca przy egzekucji należności podatkowych	598
10.1. Podstawy prawne i zasady współpracy przy egzekucji należności podatkowych	598
10.2. Występowanie o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego UE	599
10.3. Udzielanie pomocy państwu członkowskiemu UE	601
10.4. Wzajemna pomoc na podstawie umów międzynarodowych	601
Rozdział XIX. Sądowa kontrola orzeczeń w sprawach podatkowych	602
1. Ewolucja sądownictwa administracyjnego w sprawach podatkowych w Polsce po 1945 r.	602
2. Współczesne uwarunkowania konstytucyjne sądownictwa administracyjnego	605
3. Organizacja sądów administracyjnych	609
4. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	613

4.1. Wszczęcie postępowania	613
4.2. Strony postępowania	617
4.3. Badanie formalne skargi	618
4.4. Posiedzenia sądowe	619
4.5. Postępowanie mediacyjne i uproszczone	620
4.6. Zawieszenie postępowania	622
4.7. Orzeczenia sądowe	623
5. Postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym	627
5.1. Środki odwoławcze i ich rozpoznanie	627
5.2. Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego	633

Rozdział XX. Przepięstwa i wykroczenia podatkowe 635

1. Przesłanki zmian w prawie karnym skarbowym	635
2. Przepięstwa a wykroczenia skarbowe	637
2.1. Słowniczek i jego znaczenie	637
2.2. Przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe	637
2.3. Zasada terytorialności	640
2.4. Reguły intertemporalne	640
2.5. Zasady sądowego orzekania za przepięstwa i wykroczenia skarbowe	641
3. Przepięstwa skarbowe – zagadnienia ogólne	641
3.1. Kary	642
3.2. Środki karne	643
3.3. Środki zabezpieczające	643
3.4. Przedawnienie przepięstw	643
4. Wykroczenia skarbowe – zagadnienia ogólne	644
4.1. Kara	644
4.2. Środki karne	645
4.3. Ustanie karalności	645
5. Zaniechanie ukarania sprawcy	645
5.1. Czynny żal	646
5.2. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	647
5.3. Odstąpienie od wymierzenia kary lub środka karnego	648
6. Przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji	649
7. Odpowiedzialność podmiotu zbiorowego	650

Część trzecia

Część szczegółowa polskiego prawa podatkowego

Rozdział XXI. Podatki pośrednie	655
1. Podatek od towarów i usług	655
1.1. Wprowadzenie – aspekt ewolucyjny	655
1.2. Konstrukcja prawna podatku od towarów i usług – zasady ogólne	658

1.2.1.	Zakres przedmiotowy i miejsce świadczenia czynności	658
1.2.2.	Zakres podmiotowy	661
1.2.3.	Obowiązek podatkowy	662
1.2.4.	Podstawa opodatkowania	663
1.2.5.	Stawki podatku oraz odliczenia i zwroty podatku	665
1.2.6.	Zapłata podatku i terminy	666
1.3.	Wnioski	666
2.	Podatek akcyzowy	667
2.1.	Wprowadzenie – aspekt ewolucyjny	667
2.2.	Konstrukcja prawna podatku akcyzowego	671
2.2.1.	Zakres przedmiotowy i zwolnienia przedmiotowe	671
2.2.2.	Zakres podmiotowy i zwolnienia podmiotowe	672
2.2.3.	Podstawa opodatkowania i stawki	673
2.2.4.	Zasada samoobliczania podatku	673
3.	Podatek od gier	674
3.1.	Wprowadzenie	674
3.2.	Konstrukcja prawna podatku	675
3.2.1.	Zakres przedmiotowy	675
3.2.2.	Zakres podmiotowy	676
3.2.3.	Podstawa opodatkowania	676
3.2.4.	Stawki podatku	677
3.2.5.	Dopłaty	677
3.2.6.	Wnioski	677
Rozdział XXII. Państwowe podatki bezpośrednie		679
1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	679
1.1.	Geneza i zasady opodatkowania dochodu osób fizycznych	679
1.2.	Podstawa prawna podatku dochodowego od osób fizycznych	682
1.3.	Podmiot opodatkowania	684
1.4.	Przedmiot i podstawa opodatkowania	685
1.5.	Zwolnienia przedmiotowe	689
1.6.	Opodatkowanie dochodów nieujawnionych do opodatkowania	690
1.7.	Ulgi podatkowe	692
1.8.	Skala podatkowa i stawki podatkowe	694
1.9.	Technika podatkowa	697
2.	Uproszczone formy opodatkowania	699
2.1.	Istota ryczału podatkowego	699
2.2.	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	700
2.3.	Karta podatkowa	704
2.4.	Opodatkowanie osób duchownych	705
3.	Podatek dochodowy od osób prawnych	706
3.1.	Podstawa prawna podatku dochodowego od osób prawnych	706
3.2.	Podmiot podatku	707

3.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	710
3.4. Ulgi podatkowe	713
3.5. Stawki podatkowe	714
3.6. Technika podatkowa	715
4. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	715
4.1. Podstawa prawna podatku od wydobycia niektórych kopalin	715
4.2. Podmiot podatku	716
4.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	716
4.4. Stawki podatkowe	717
4.5. Technika podatkowa	717
5. Podatek węglowodorowy	718
5.1. Podstawa prawna podatku węglowodorowego	718
5.2. Podmiot podatku	718
5.3. Podstawa opodatkowania	718
5.4. Stawki podatkowe	719
5.5. Technika podatkowa	719
6. Podatek tonażowy	720
6.1. Podstawa prawna podatku tonażowego	720
6.2. Podmiot podatku	720
6.3. Przedmiot podatku, podstawa opodatkowania i stawka podatkowa	721
6.4. Technika podatkowa	722
7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	723
7.1. Podstawa prawna podatku od niektórych instytucji finansowych	723
7.2. Podmiot podatku	723
7.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	723
7.4. Stawki podatkowe	724
7.5. Technika podatkowa	724
Rozdział XXIII. Podatki i opłaty stanowiące dochód gmin	725
1. Podatek od nieruchomości	726
1.1. Podstawa prawna podatku od nieruchomości	726
1.2. Podmiot podatku	726
1.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	727
1.4. Zwolnienia podatkowe	729
1.5. Stawki podatkowe	730
1.6. Technika podatkowa	731
2. Podatek od środków transportowych	732
2.1. Podstawa prawna podatku od środków transportowych	732
2.2. Podmiot podatku	732
2.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	733
2.4. Zwolnienia podatkowe	733
2.5. Stawki podatkowe	733
2.6. Technika podatkowa	734

3. Podatek od spadków i darowizn	734
3.1. Podstawa prawna podatku od spadków i darowizn	734
3.2. Podmiot podatku	735
3.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	735
3.4. Zwolnienia podatkowe	737
3.5. Ulgi podatkowe	739
3.6. Stawki podatkowe	741
3.7. Technika podatkowa	741
4. Podatek od czynności cywilnoprawnych	742
4.1. Podstawa prawna podatku od czynności cywilnoprawnych	742
4.2. Przedmiot podatku	742
4.3. Podmiot podatku	743
4.4. Podstawa opodatkowania	743
4.5. Zwolnienia podatkowe	744
4.6. Stawki podatkowe	745
4.7. Technika podatkowa	745
5. Podatek rolny	746
5.1. Podstawa prawna podatku rolnego	746
5.2. Podmiot podatku	746
5.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	747
5.4. Zwolnienia podatkowe	747
5.5. Ulgi podatkowe	748
5.6. Stawki podatkowe	749
5.7. Technika podatkowa	749
6. Podatek leśny	750
6.1. Podstawa prawna podatku leśnego	750
6.2. Podmiot podatku	750
6.3. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania	751
6.4. Zwolnienia podatkowe	751
6.5. Stawki podatkowe	752
6.6. Technika podatkowa	752
7. Opłata skarbową	752
8. Opłata targowa	754
9. Opłata miejscowa	755
10. Opłata uzdrowiskowa	756
11. Opłata reklamowa	756
12. Opłata od posiadania psów	758